

PLA DE CONVIVÈNCIA

C.P. MIGJORN

Codi 07006184
Ctra. Santanyí, 123
Cas Concos. 07208
ceipmigjorn@educaib.eu

INTRODUCCIÓ

1.- DESCRIPCIÓ DE LES CARACTERÍSTIQUES I L'ENTORN DEL CENTRE

- 1.1. INDICADORS SOCIOCULTURALS**
- 1.2. RECURSOS SOCIALS I CULTURALS**
- 1.3. CONFLICTIVITAT DE LA ZONA**
- 1.4. ALUMNAT**
- 1.5. ORGANITZACIÓ INTERNA DEL CENTRE**
 - 1.5.1 Coordinació d'equips intern**
 - 1.5.2 Coordinació amb serveis externs**
 - 1.5.3 Relació amb les famílies**
 - 1.5.4 Serveis que ofereix el centre**
 - 1.5.5 Projectes i programes**
 - 1.5.6 Instruments interns que regulen la identitat del centre**
 - 1.5.7 Comissió de convivència**
- 1.6. DIAGNÒSTIC ACTUAL DE LA CONVIVÈNCIA**
 - 1.6.1 Respostes que el centre dona**

2.- OBJECTIUS GENERALS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

3.- ACTIVITATS PREVISTES PER A LA CONSECUCIÓ DELS OBJECTIUS

4.- PROPOSTES DE FORMACIÓ I OPTIMITZACIÓ DE RECURSOS

5.- PROCEDIMENTS ESPECÍFICS D'ACTUACIÓ PER PREVENIR CONFLICTES I INCORPORACIÓ DE MESURES ORGANITZATIVES

- 5.1. CONCEPTUALITZACIÓ**
 - 5.2. PREVENCIÓ DE CONFLICTES**
 - 5.3. INCORPORACIÓ DE MESURES ORGANITZATIVES**
 - 5.4. GUIA D'OBSERVACIÓ ESCOLAR PER IDENTIFICAR POSSIBLES ALUMNES ASSETJATS**
 - 5.5. GUIA PER A LES FAMÍLIES**
- NORMATIVA DE REFERÈNCIA I BIBLIOGRAFIA**

INTRODUCCIÓ

Aspectes a tenir en compte sobre la convivència.

- Hem d'abordar la convivència en el nostre centre des d'una visió constructiva i positiva, per aquest motiu les actuacions van encaminades al desenvolupament de comportaments adequats per conviure millor i resoldre conflictes, a través de la participació, d'uns bons canals de comunicació i de la prevenció de problemes de conducta.
- Malgrat hi hagi al nostre centre una bona gestió global de la convivència, els problemes van sorgint perquè són propis de qualsevol sistema de relacions humanes, però la prevenció ajuda a reduir-los. El pla de convivència ha de ser sobretot preventiu.
- No considerem la convivència com una mera aplicació de mesures disciplinàries, sinó com un dels objectius de l'educació. Entenem la convivència i la participació com a part de l'aprenentatge.
- Per parlar de convivència hem de partir de fórmules democràtiques. Per aconseguir una bona convivència en el centre i una clima participatiu i democràtic és necessari potenciar aquestes conductes. Per això, se fomentarà la participació a través de sessions de tutoria. A més, volem desenvolupar en els alumnes una sèrie de valors i habilitats de comunicació i de relació social.
- Ens proposam fomentar els valors democràtics per a la convivència: la tolerància, la igualtat, la justícia, l'acceptació de la diversitat, la resolució de conflictes de forma pacífica i no violenta, etc en les dues etapes (Ed. Infantil i Primària).
- Les actituds que s'han de fomentar i l'organització del centre en quan a convivència s'hauran de regir segons les normes de convivència (R.R.I), que s'aniran revisant i actualitzant.
- El pla de convivència ha d'anar acompanyat de valoracions i processos reflexius conjunts.
- El Pla de Convivència ha d'estar adaptat a la realitat del nostre centre i ha de tenir un caràcter de continuïtat, no ha de respondre a situacions aïllades sinó al que representa el dia a dia.

1.- DESCRIPCIÓ DE LES CARACTERÍSTIQUES I ENTORN DEL CENTRE

El Ceip Migjorn de Cas Concos està situat a la sortida del poble, a la carretera de Santanyí.

L'edifici va ser projectat durant la República però no es va inaugurar fins l'any 1937. L'any 1975 es va tancar, com es feia amb totes les escoles rurals, i es va tornar a obrir el curs 1978-79. La Conselleria el curs 2006-2007 hi ha fet una important reforma i ampliació fins a arribar al centre actual.

1.1 INDICADORS SOCIOCULTURALS

El poble de Cas Concos pertany al municipi de Felanitx. Compta amb uns 800 habitants dedicats majoritàriament al sector serveis. Malgrat l'entorn sigui rural la gent no viu de la pagesia. El percentatge d'atur és molt baix.

Durant els darrers anys han anat arribant al poble famílies estrangeres, sobretot alemanes, entre les quals es troben les que presenten un alt nivell econòmic i les que es desplacen per motius de treball, amb baix nivell econòmic. En aquesta darrera situació s'han de considerar algunes famílies sud americanes i marroquines. Aquestes famílies representen un 22 % del total.

La gran majoria són famílies nuclears, i hi ha participació i ajuda en general dels padrins. Algunes són monoparentals, molt poques.

Hi ha un nombre important de mares que no treballa fora de casa. En general, es segueix amb interès i col.laboració l'activitat escolar dels fills/filles.

Les vivendes són cases de poble unifamiliars, poques finques de pisos de nova construcció i una zona de cases disseminades de foravila. Les famílies són propietàries de les vivendes, la població immigrant sol llogar cases fora del poble (de més alt nivell econòmic) o dins del poble.

La llengua d'ús per a la pràctica totalitat de la població és la llengua catalana tot i que de cada vegada més percebem l'augment del castellà a nivell de llengua habitual. Al centre, també tenim aquesta percepció.

1.2. RECURSOS SOCIAIS I CULTURALS.

Al poble hi ha una associació de mestresses de casa, una associació de la tercera edat , un grup parroquial, una associació de caçadors , un de joves i dues AFA's (escoleta municipal i la pròpia del nostre centre). Les activitats que organitzen aquests grups van dirigides habitualment als seus membres.

El poble no compta amb biblioteca, la més propera és la de Felanitx a la qual es solen programar visites amb els alumnes del centre amb l'objectiu de donar-la a conèixer i potenciar-ne el seu ús, malgrat el desplaçament suposa una dificultat per a les famílies.

Des de fa anys, i amb molt d'èxit, al poble es fan classes de Ball Mallorquí.

L'Ajuntament de Felanitx organitza activitats culturals i dóna suport a les associacions. Hi ha a la disposició del poble un local multifuncional cedit per la parròquia a l'Ajuntament.

En quan a programes d'atenció familiar específica el poble compta amb l'equip de professionals de serveis socials de l'Ajuntament: assistents socials, educadors de carrer, psicòlegs, medidora cultural. Un representant d'aquest equip es desplaça setmanalment al poble i atèn a la seva oficina els casos que es puguin presentar a més de fer el seguiment dels que s'estan tractant.

Des de la regiduria d'Esports s'organitzen activitats d'oci (esportives i d'altres) per als alumnes en períodes de vacances. Normalment es facilita de manera particular la participació en aquestes dels alumnes o les alumnes en situació social desfavorida. El camp municipal d'Esports "És Cavaller" de cada vegada oferta més possibilitats a tota la gent interessada.

1.3. CONFLICTIVITAT DE LA ZONA.

El poble i el seu entorn ofereix un ambient tranquil, una convivència sense conflictes. Hi ha famílies que provenen de fora, estrangeres o d'altres pobles de la zona, que s'han integrat sense cap problema i participen en tot tipus

d'activitats i celebracions populars; per altra part hi ha famílies alemanes que viuen fora del poble i que mantenen poca relació amb aquest.

No es pot parlar de delinqüència a Cas Concos, esporàdicament s'han donat alguns casos de petits robatoris a cases i a comerços sense la implicació de persones del poble.

Per desgràcia el poble no està fora de l'àmbit d'incidència del consum de substàncies tòxiques, reduït sobretot als caps de setmana. Són un o dos els casos de famílies on s'ha detectat consum d'alcohol o altres substàncies tòxiques i ambdós casos són atesos per serveis socials i Protecció de menors.

1.4. ALUMNAT:

La matrícula actual és de 50 alumnes d'infantil i 86 de primària. Hi ha un augment important de matrícula en aquests darrers anys. Un 20 % de l'alumnat d'aquest curs és inmigrant (sobretot d'Alemanya, també de països de Sudamèrica i Marroc).

El nivell curricular per grups és bo tant si parlem de consecució d'objectius mínims com si ho feim de promoció. El motiu del desfassament curricular d'alguns alumnes (dos al cicle inicial i dos al cicle mitjà) ve donat per discapacitat (NEE) o bé són alumnes estrangers i d'incorporació tardana.

Alumnes amb conductes conflictives: podem parlar d'un cas de conflictivitat que actualment tenim al nostre centre. En aquest cas hi ha participat la totalitat dels referents que fem feina amb aquest alumne. El psicòleg i l'Orientadora de l'IMAS també hi prenen part.

Alumnes absentistes: Aquest curs no tenim casos d'absentisme. Si més no, estam pendents de tot aquell alumnat que té faltes d'assistència sense justificar i retards a l'hora d'arribar al centre

1.5. ORGANITZACIÓ INTERNA DEL CENTRE

El centre compta amb 3 unitats d'Ed. Infantil i 5 de Primària. Catorze mestres formen el claustre més dos itinerants no adscrits al centre.

El segon cicle d'Ed. Infantil és atès per tres mestres. Al principi de cada curs, tenint en compte el nombre i les característiques de l'alumnat es fan tres grups.

Cada un dels 6 grups d'Ed. Primària forma un grup-classe. Grup 1 (alumnes de 1r i 2n) Grup 2 (alumnes de 1r i 2n) Grup 3 (alumnes de 3r i 4t) Grup 4 (alumnes de 3r i 4t) i Grup 5 i 6 (alumnes de 5è i 6è). Cada grup té una parella pedagògica (referent). Llevat de la mestra d'Atenció a la diversitat, la resta de l'equip de suport està a jornada completa. La PT, aquest curs s'ha demanat reducció a mitja jornada i per tant la plaça l'ocupen dues persones. Compartim la mestra de religió i l'orientadora amb altres centres. També tenim una +1 amb perfil d'anglès que cobreix sessions a Infantil.

1.5.1.- Coordinació d'equips interns:

L'equip de suport del centre (PT i AL) treballa coordinadament amb els referents, elaboren les adaptacions curriculars significatives i no significatives i en fan el seguiment i l'avaluació. El Pla de l'equip de suport, elaborat a principi de curs, estableix els criteris i les línies d'actuació, d'acord amb les característiques dels alumnes de NEE , agrupaments, horaris,etc

El nombre d'unitats del nostre centre fa que només es reconeixi la figura de director i secretària a l'equip directiu. Per aquest mateix motiu és el claustre el que assumeix la coordinació pedagògica, d'etapa i intercycles. De cara a facilitar aquesta coordinació es fan reunions mensuals de referents: d'ed. Infantil i de primària. També a principis del curs i trimestralment es reuneixen els referents amb els especialistes de suport, a partir d'un calendari de reunions que presentam a l'inici de curs.

La plantilla de professorat és estable, dinàmica i amb un marcat interès per la millora i l'eficàcia de l'ensenyament.

El centre no presenta dificultats per desenvolupar projectes d'actuació conjunta. Es presenten propostes normalment en reunió del claustre i es distribueixen tasques.

1.5. 2.- Coordinació amb serveis externs:

La psicopedagoga de l'Equip d'Orientació (EOEP) es reuneix setmanalment amb PT, AL, director i, si és necessari, amb el referent per fer el seguiment dels alumnes amb NEE. Aquesta coordinació crea una dificultat en l'organització del nostre centre en primer lloc pel fet de ser itinerants compartits amb altres centres i en segon lloc pel fet de tenir poc temps (una reunió setmanal), a més de passar proves i tancar informes varis si tenim en compte el nombre d'alumnes de NEE.

Una vegada la direcció del centre emet l'informe corresponent, l'educadora de l'equip i Serveis Socials de l'Ajuntament, tenint en compte la informació de tutors i directora, fan el seguiment dels casos d'absentisme o d'alumnes en situació social desfavorida. En el moment d'actualitzar aquest document no consta cap família amb protocol obert per absentisme.

L'escoleta Sa Miloca està en contacte amb l'equip d'atenció primerenca del qual rep suport (psicòleg, logopeda) i aquest passa la informació necessària de manera oral i escrita escrita al tutor de tres anys.

Els pares i mares, l'Ajuntament, el claustre estan representats en el Consell Escolar. Aquest òrgan és el que aprova la PGA a principis de curs i és sobretot on es dona participació a tota la comunitat educativa en la presa de decisions i també on es plantegen propostes d'actuació en qualsevol dels aspectes de funcionament general del centre. Hi ha molt bon clima en la relació de tota la comunitat educativa.

El conjunt de pares i mares forma part d'una mateixa AFA. L'associació du endavant l'organització de les activitats extraescolars i col·labora en les activitats complementàries que es realitzen al centre.

L'Ajuntament de Felanitx dóna suport a l'educació des de les diverses regidories -D'educació, Serveis Socials, Cultura, Manteniment i infraestructures...-.

1.5.3.-Relació amb les famílies:

Hi ha un contacte i una relació constant amb la gran majoria de famílies.

De part dels/les tutors/es: el pla d'acció tutorial estableix els criteris que s'han de seguir en cada una de les etapes i cicles, per a cada circumstància i el canal que s'ha d'utilitzar. Tot encaminat a donar i rebre informació, propostes, opinions.

De part dels especialistes: es segueix el mateix procediment .

De part de l'equip de suport: les famílies dels alumnes amb NEE reben l'assessorament de l'equip de manera periòdica i també quan així ho sol·liciten.

De part de l'EOEP: es concerten entrevistes amb les famílies per assessorar, per informar o per recollir informació, depenent del cas.

De part de Serveis Socials: La direcció del centre demana la intervenció d'aquest servei en casos d'absentisme o de condicions socials desfavorides i de la mateixa manera facilita a les famílies el contacte amb el servei.

De part de l'equip directiu (director): No tenim concretat un horari d'atenció, només es fixa en tasques administratives concretes. Hi ha bona relació, el contacte és diari a les entrades i sortides. Tota la informació d'interès es fixa a l'entrada del centre i s'actualitza de manera constant. Molta d'aquesta informació es fa arribar a les famílies en circulars.

El director manté relació contínua amb l'AFA de la qual tots els pares i mares del centre en formen part, i tant d'una part com de l'altra van sorgint propostes que són estudiades pel claustre i, si és el cas, pel Consell Escolar.

De part de l'AFA: el centre posa a disposició de l'associació un panell on té la possibilitat de penjar la informació que vol fer arribar a les famílies. Organitza assemblees generals quan la junta directiva ho creu necessari. Fa arribar totes les propostes o les qüestions a la direcció.

1.5.4.-Serveis que ofereix el centre:

Menjador escolar: és un servei de càtering per part de l'empresa Diver Migjorn. El Consell Escolar aprova cada curs el preu del menú per usuaris

fixes i eventuais. El claustre per la seva part es distribueix torns per realitzar no només la vigilància sinó també la tasca com a monitors

Activitats extraescolars: L'AFA , el claustre, la Direcció i els/les monitors/es es responsabilitzen del bon funcionament de les mateixes, del bon ús de les instal·lacions i del comportament de l'alumnat.

L'organització de les activitats extraescolars és difícil en un centre petit com és el nostre ja que, per una part són grups d'alumnes molt reduïts i per l'altra hi ha pocs monitors interessats. Actualment es fan tres activitats: en una d'elles la monitora és una persona del poble i les altres dues ho dur a terme una empresa contractada per l'AFA.

1.5.5.-Projectes i programes:

El centre participa cada any en projectes d'interculturalitat i solidaritat amb l'objectiu de fomentar entre la comunitat educativa un clima d'integració i de bona convivència. En aquest sentit es fan tallers i d'altres activitats, algunes d'elles obertes a les famílies: programa "Vivim plegats" i els tallers interculturals que ofereix la direcció general d'innovació, algunes xerrades informatives d'alguna ONG. Durant el curs actual va sorgir entre el claustre la proposta de col·laborar amb l'associació S'Altra Senalla, Casal de la Pau, Intermón Oxfam per donar a conèixer a alumnes i famílies el "comerç just".

1.5.6.- Instruments interns que regulen la identitat del centre:

PEC.- Elaborat durant el curs 2001-02 , actualitzat en 2017.

PLC.- Elaborat durant el curs 92-93, revisat el 2003 i actualitzat en 2017.

RRI.- Elaborat el curs 03-04 i revisat en el curs 21-22.

ROF.- El tenim formulat en línees generals. Aprovat en 22-23.

CC.- Aprovat en 2019.

PAT.- Elaborat durant el curs actual 06-07, i actualitzat en 2019.

PGA.- S'elabora a principi de cada curs escolar. Hi participa tot el claustre.

S'aprova per Consell Escolar.

Les característiques organitzatives i de funcionament del nostre centre no presenten problemes en general. Durant els darrers anys hem anat fent canvis i millores en el funcionament a nivell de tutoria, en la relació amb les famílies, amb serveis externs, amb l'administració, canvis que a poc a poc es fan constar en tots els documents interns del centre perquè puguin aquests reflectir al màxim la realitat del funcionament i dels trets d'identitat de la nostra escola.

1.5.7.- Comissió de convivència:

COMPOSICIÓ:

- **director/a**
- **2 representants del professorat**
- **2 representants dels pares i mares (del Consell Escolar)**
 - **Aquesta comissió a hores d'ara no s'ha creat aquest curs degut a que hi ha hagut noves incorporacions al claustre i també que s'ha hagut de renovar la quasi totalitat del Consell Escolar (eleccions). Està prevista l'actualització abans d'acabar el curs.**

FUNCIONS:

- **Formular la proposta del pla de convivència**
- **Efectuar el seguiment i coordinació de l'aplicació del pla**
- **Coordinar les iniciatives de la comunitat pel que fa al foment de la convivència**
- **Elaborar la proposta d'informe anual del pla**
- **Elevar al Consell Escolar qualsevol suggeriment o proposta per millorar la convivència**

REUNIONS DE LA COMISSIÓ:

La Comissió de Convivència es reunirà cada vegada que sigui necessari per temes de disciplina i al menys una vegada per trimestre. Elaborarà un informe que recollirà les incidències ocorregudes, les actuacions dutes a terme i els resultats aconseguits.

1.6. DIAGNÒSTIC ACTUAL DE LA CONVIVÈNCIA.

Les actuacions del centre van encaminades a promoure el creixement integral de la persona, el desenvolupament de comportaments adequats per convida millor, prevenir i crear actituds positives cap als altres i resoldre els conflictes a través del diàleg.

Al nostre centre podem dir que el clima de convivència és molt bo.

Els conflictes que es donen més sovint són les típiques discussions entre alumnes del temps d'esplai. Moltes d'aquestes discussions es solventen amb un avís per part del mestre o la mestra de vigilància.

Hi ha hagut darrerament, com s'ha explicat a l'apartat Alumnat, dos casos especialment conflictius (Curs 2021-2022), que s'han resolt amb la implicació de l'EOEP, la mestra referent, l'educadora social, el director i la família. També s'ha demanat l'assessorament d'Inspecció. No s'han donat altres casos de faltes greus, i molt menys faltes greus reiteratives.

1.6. 1. Respostes que el centre dona.

Normalment la falta d'un alumne es resol amb el/la tutor/a, a vegades tutor/a i director/a, i quan és necessari conjuntament amb la família. Implicar els pares i mares sol donar bon resultat.

Es segueix el R.R.Intern, aprovat pel Consell Escolar durant el curs 2003-04 i actualitat el passat curs 2021-2022.

No hi ha conflictes significatius ni en la relació entre membres del claustre, ni de mestres amb pares i mares. Davant de qualsevol situació que pot plantejar conflicte consideram important parlar, intercanviar opinions i intentar arribar a un acord. El claustre és dinàmic, obert a noves propostes. En el centre propiciam la col.laboració escola-família a través d'un intercanvi constructiu d'informacions que ens permeti aconseguir objectius comuns i crear vincles diferents de comunicació.

Actualment seguim les passes següents davant els conflictes:

- Els tutors resolen els conflictes a través del diàleg i pactant amb els seus alumnes les normes per afavorir un bon clima dins l'aula.

- El director dóna suport a aquesta tasca reforçant les mesures disciplinàries aplicades pels tutors.

- S'informa les famílies permanentment dels conflictes, bé en el moment en què sorgeixen o bé en les freqüents entrevistes que els/les tutors/es mantenen amb aquestes.

Si sorgeix algun problema, l'actuació segueix el següent procediment:

1. Parlar amb l'alumne/a o amb els implicats.

2. Intentar resoldre el conflicte.

3. Demanar disculpes.

4. Segons la gravetat del conflicte:

- Amonestació (avís).

- Quedar-se sense pati i fer algun treball relacionat amb el conflicte o de reflexió (segons l'edat).

- Avisar les famílies i explicar el succeït.

- Si és més greu i reiteratiu seguir els criteris establerts en el R.R. Intern.

2.- OBJECTIUS GENERALS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

Consideram que la convivència és un objectiu formatiu en sí mateix i fonamental dins el procés educatiu, no només un conjunt de normes disciplinàries.

Intentam que la nostra tasca tengui una perspectiva social, afectiva i cognitiva en una societat que canvia i genera nous objectius, valors i funcions.

Som conscients de que l'escola és un reflexe dels valors socials, familiars i culturals que els nins perceben en el seu entorn i en les seves vivències. En la tasca de l'educació l'escola no pot actuar sola perquè educar és una feina tan ampla i complexa en la qual un únic sector no té les respostes i menys les solucions. Per tot això, l'escola, la família i les altres institucions s'han de coordinar, implicar, entendre's i ser coherents en les seves competències amb la finalitat d'aconseguir una educació de qualitat que prepari els alumnes per afrontar la realitat que li tocarà viure.

En conseqüència, des de la nostra comunitat educativa ens marcam els objectius següents dins el pla de convivència.

- 1. Formar els alumnes en el respecte a la dignitat personal, en la no-discriminació i en l'exercici de la responsabilitat.**
- 2. Desenvolupar una intervenció preventiva com a mitjà per aconseguir un bon clima de convivència.**
- 3. Prioritzar la resolució dels conflictes de manera formativa mitjançant la negociació i l'esforç conjunt.**
- 4. Actuar enfront dels conflictes de manera pre-activa, és a dir, com un mitjà positiu i constructiu per la prevenció d'un conflicte futur.**
- 5. Aconseguir la integració efectiva de tot l'alumnat.**
- 6. Promoure la implicació de les famílies.**
- 7. Impulsar les relacions entre tots els membres de la comunitat escolar.**

8. Inculcar dins les relacions personals el respecte mutu, la comprensió, la solidaritat i la interiorització de les normes de convivència:

- a) El respecte a la integritat física i moral, i als béns de les persones que formen la comunitat educativa i d'aquelles altres persones i institucions que es relacionen amb el centre.**
- b) La tolerància a la diversitat i la no discriminació.**
- c) La correcció en el tracte social, en especial, mitjançant l'ús d'un llenguatge correcte i adequat.**
- d) L'interès per desenvolupar el treball de cada un i les seves funcions amb responsabilitat.**
- e) El respecte pel treball i les funcions de tots els membres de la comunitat educativa.**
- f) La cooperació en les activitats educatives i convivencials.**
- g) La cura en la higiene i la imatge personal.**
- h) La actitud positiva davant els avisos i les correccions.**
- i) L'adequada utilització de l'edifici, mobiliari, instal·lacions i material del centre.**

3.-ACTIVITATS PREVISTES PER A LA CONSECUCIÓ DELS OBJECTIUS

ACTIVITAT	RESPONSABLE	DESTINATARI	RECURSOS	METODOLOGIA	TEMPORALITZACIÓ
Presentació del pla de convivència	Director Tutor/a	Pares i mares, alumnes, professors	Material imprès i en suport informàtic	Reunió- col.loqui	Durant la primera quinzena del mes d'octubre
Creació d'un "magatzem" de recursos i materials per treballar la convivència	Comissió de convivència	Claustre	Bibliografia Material d'elaboració pròpia Guia de pàgines web d'interès		Durant el curs
Presentació de material disponible per treballar la convivència (prevenció i intervenció)	Comissió de convivència	Claustre	Bibliografia Material d'elaboració pròpia Guia de pàgines web d'interès Protocols d'actuació dictats per la Conselleria.	Col.loqui	Primer trimestre
Elecció d'un/a delegat/ada d'aula	Referents	Grups d'aula		Participació democràtica	Primeres setmanes del curs

Reflexió sobre les normes de comportament al centre,elaboració de material.	Referent	Grup-aula	De l'aula Agenda escolar del centre.	Treball cooperatiu	Principi de curs
Celebració del dia escolar de la no-violència i la pau	Claustre famílies	Tot l'alumnat	Activitats programades per aquest dia	Treball cooperatiu a nivell de centre	Dia 30 de gener i previs
Reunió d'assemblea de grup d'aula	Delegat Tutor (moderador)	Ed. Primària Ed. Infantil (3,4 i 5 anys)	De l'aula	Debat	Trimestralment
Organització d'activitats complementàries: sortides, tallers, acampades, festes populars, Nadal, Pasqua, fi de curs.	Comunitat educativa	Tot l'alumnat	De la comunitat educativa	Treball cooperatiu	Al llarg de tot el curs.
Creació d'una bústia de suggeriments a nivell d'aula per als alumnes	Tutor/a	Alumnat d'ed. Primària i Ed infantil 4 i 5 anys	Bústia	Personalitzada	Al llarg del curs

Adquisició de material per treballar la convivència	Comissió de convivència	Comunitat educativa			Al llarg del curs
Traspàs d'informació relacionada amb aspectes de convivència	Referents Equip de suport EOEP				Principi , final de curs, i en sorgir la necessitat

PROPOSTES D'ACTIVITATS PER TREBALLAR LA CONVIVÈNCIA A NIVELL D'ÀULA.

La comissió de convivència proposa seguir el material dels autors Vallés A. i Vallés C. “Programa de solució de conflictes interpersonals” (clima de classe) de l'editorial EOS, Madrid.

Aquest programa està seqüenciat en 12 unitats didàctiques en les quals es proposen diferents activitats relacionades amb la convivència.

Un altre material dels mateixos autors per treballar dins l'aula és “Habilitats socials” de l'editorial Marfil, Alcoi 2001.

També és interessant la proposta del capítol 7 (Estrategias didácticas para trabajar las habilidades sociales en el aula) de la guia editada per Cruz Roja Juventud: **ESTRATEGIAS EDUCATIVAS PARA LA PREVENCIÓN DE LA VIOLENCIA.**

Cada tutor/a podrà adaptar a les necessitats o al nivell del seu grup d'alumnes aquestes activitats.

Utilització de la guia “Tractem-nos bé”, Guia per als alumnes de primària, de Collell, J. i Escudé C.

Treballar els contes didàctics sobre Bullying “Las aventuras de APO” per a diferents edats (ed infantil i primària).

Projecció de vídeos educatius, per exemple **BULLY DANCE** produït per Unicef i National Film Board Of Canada.

Utilització del recurs de contracte de conductes de l'alumne/a (Goldstein i Keller, 1991; Gootman, 1997).

4.- PROPOSTES DE FORMACIÓ I OPTIMITZACIÓ DE RECURSOS

Des de la Comissió de Convivència pensam que la formació en matèria de resolució de conflictes no és suficient, cosa que fa que davant un problema de comportament s'actui d'acord amb el sentit comú més que a través de coneixements adquirits i criteris prèviament establerts.

Les necessitats de formació del centre estan dirigides en quatre àmbits diferenciats: professorat, alumnat, famílies (cap dels estaments propis del centre escolar pot quedar al marge de la formació) i centre.

A. Professorat:

- **Formació del professorat:** és un dels aspectes claus que poden contribuir a fomentar la convivència i la prevenció de situacions en què aquesta es veu afectada negativament.

És necessària la formació en actituds i valors que propiciïn la resolució de conflictes que puguin sorgir en la convivència. Considerem principalment aquestes necessitats:

Formació en pedagogia pacífica, intentant que hi hagi uns espais que permetin la mediació, la negociació i que fomentin les actituds que fan del conflicte una oportunitat de desenvolupament. Aspectes que fomentarem:

- ús del diàleg
- aprenentatge cooperatiu
- treball en equip
- solució de problemes
- establiment de normes
- confiança
- autoestima
- empatia

- **Actuacions de formació dirigides al foment de la convivència, el desenvolupament de la convivència social i de les capacitats afectives, la prevenció i resolució de conflictes, la no-violència i el foment de la igualtat de gènere.**

- **Difusió de les pàgines web referides a aquest tema.**

- **Difusió de la bibliografia existent referida a la convivència escolar.**

- Establiment d'intercanvis professionals entre els docents (tant a nivell d'experiències, material de suport, recursos,...) per abastar problemes de socialització.

B. Alumnat:

- Foment del treball cooperatiu i en equip.
- Desenvolupament d'estratègies d'habilitats social.
- Promoure l'expressió dels sentiments, autoestima i autoconcepte.
- Foment de l'esperit d'ajuda entre companys.

C. Famílies:

- Aportació d'informació relacionada amb la convivència.
- Participació activa dins la dinàmica escolar: centre, cicle, aula,...
- Proposta d'organització d'activitats relacionades amb la formació de pares.

D. Centre:

- Avaluació i revisió dels documents de centre relacionats amb la convivència: PAT, RRI, PEC.

Recursos materials:

La comissió de convivència s'encarregarà de difondre entre la comunitat educativa la informació que es trobi útil sobre convivència: pàgines a Internet, revistes o articles d'educació, bibliografia sobre el tema, materials elaborats pels tutors/tutores o altres mestres del centre,...

Recursos humans:

Davant una situació de conflicte els tutors/tutores o mestres responsables seguiran les pautes exposades en el RRI que es donarà a conèixer a principis de cada curs , si ho considera oportú ho comunicarà a la comissió de convivència, que prendrà les mesures adients.

5.- PROCEDIMENTS ESPECÍFICS D'ACTUACIÓ PER PREVENIR CONFLICTES I INCORPORACIÓ DE MESURES ORGANITZATIVES.

5.1. CONCEPTUALITZACIÓ:

Abans d'abordar un tema tan complex com aquest caldrà establir un punt de partida comú per tal de garantir la funcionalitat de l'aplicació posterior de les propostes. Amb això es vol dir que, en primer lloc, hem de tenir clar què entenem per "prevenir" i què entenem per "conflicte". Així doncs hem fet les següents definicions:

- Entenem per prevenir el fet d'aportar mesures per endavant que impedeixin o evitin efectes posteriors no desitjats. En el cas de la prevenció de conflictes a l'escola hem de tenir ben present que prevenir és curar-se en salut, és intentar crear un clima positiu amb unes condicions que permetin afrontar amb les millors garanties i resoldre sense violència els conflictes que es presentin. Hem d'actuar en la prevenció, no només resoldre els conflictes quan apareixen.

Això evitarà precisament el fet d'haver de donar solucions que, davant els conflictes solen ser sempre immediates, sense una premeditació i que moltes vegades no fan més que tapar forats però que sovint no tracten el problema d'arrel sinó que el camuflen, l'amaguen.

- Entenem per conflicte la situació que es produeix quan les necessitats o interessos d'una persona s'enfronten amb les d'una altra persona o grup, fins i tot amb les d'ell mateix. Una de les paraules claus que va lligada al conflicte és la incompatibilitat. És important, però, tenir en compte que el conflicte és un aspecte que es dona contínuament en la nostra vida diària i que, en certa manera, ens ajuda a créixer, a prendre decisions a avançar. No necessàriament s'ha de veure com una cosa negativa. Els conflictes són inevitables i en el fons necessaris en una societat tan complexa com és la nostra. Els conflictes ens enriqueixen i fins i tot han de ser a l'escola, ara bé, de la manera com els canalitzem n'esdevindrà, en part, la convivència.

Quan parlem de violència no només ens podem referir a la purament física, sinó també a la verbal o a tota aquella acció en la qual es produeix un atac a la dignitat de la persona o a la seva integritat psicològica.

- Entenem per assetjament escolar *la intimidació i el maltractament entre escolars de forma repetida i mantinguda en el temps, sempre lluny de la mirada dels adults, amb la intenció d'humiliar i sotmetre abusivament una víctima indefensa per part d'un abusador o grup, a través d'agressions físiques, verbals i/o socials amb resultats de victimització psicològica i rebuig grupal.* (Avilés, 2006)

Distingirem les següents conductes de maltractament:

- o **Físic:** pegar, fer empentes, fer puntades de peu, estirar els cabells, trencar o amagar els objectes personals,....
- o **Verbal:** insultar, burlar-se, posar malnoms, parlar malament o fer córrer rumors.
- o **Exclusió social:** excloure, no deixar participar en les activitats, aïllar, ignorar,...

5.2. PREVENCIÓ DE CONFLICTES

Per millorar la convivència i prevenir situacions de maltractament hem de tenir en compte aquests tres nivells de prevenció:

- 1. Prevenció primària:** inclou totes aquelles activitats encaminades a millorar la convivència en el centre: gestió democràtica i participativa, afavorir la mediació entre iguals com una estratègia de resolució pacífica de conflictes, l'aplicació d'una disciplina positiva, la inclusió de l'educació socio-emocional en el currículum i la metodologia basada en el treball cooperatiu.
- 2. Prevenció secundària:** ens referim a programes o activitats de tutoria que tenen com objectiu sensibilitzar els alumnes vers les situacions de maltractament, detectar-les i intervenir.
- 3. Prevenció terciària:** és una intervenció especialitzada per posar fi a situacions consolidades de maltractament.

Per poder prevenir els conflictes hem de partir de l'anàlisi d'aquests. Per analitzar els conflictes hem de tenir en compte els següents punts:

- Qui són els protagonistes?
- Quina relació hi ha entre ells? Es comuniquen?
- Quina és la incompatibilitat? Quin és el problema?
 - Com veu el conflicte cada persona implicada? Quina percepció en tenen?

- Sentiments. S'han d'expressar per poder resoldre el conflicte. (Abans d'ensenyar a resoldre conflictes s'ha d'ensenyar a expressar els sentiments)

- El poder. Quan es donen situacions de desigualtat de poder els conflictes es tracten de maneres diferents.

A partir d'aquí haurem de cercar una resposta a aquest conflicte.

Per prevenir haurem d'intervenir en àmbits com:

-La comunitat educativa:

- Ha d'establir una sèrie de normes clares i concretes que enmarquin el centre en conjunt: entrades i sortides, patis, passadissos, absentisme, canvis d'aula, material i mobiliari escolar, puntualitat, higiene, atenció dels alumnes en absència del mestre, baralles, agressions, i a tot el personal tant mestres com alumnes,...

- Ha de garantir l'adequat funcionament de tots els òrgans de govern i coordinació del centre.

- El professorat:

- Ha de tenir la màxima informació possible dels seus alumnes, rebutjant etiquetes i prejudicis, considerant que tots els nins i nines són diferents. Haurà de conèixer els seus interessos i necessitats.

- Ha de distribuir i ambientar l'aula d'una manera agradable i favorable per treballar.

- Haurà de tenir en compte aspectes de la seva pràctica docent com:

- Mantenint-se alerta de totes les incidències de la classe, intervenint sempre.

- Utilitzar el reforçament positiu en la tasca amb els alumnes.

- Establir acords globals amb els alumnes formats per normes vàlides pel funcionament de la classe i les conseqüències del seu incompliment. Contemplaran els següents aspectes:

- Aquests acords hauran d'afectar tots els membres del grup-classe inclòs el mestre.

- Les normes de l'aula respectaran la normativa del centre i es formularan de manera clara, concreta i positiva. Convé que s'aprovin per unanimitat. Aquestes normes globals definitives tendran una màxima publicitat, s'exposaran a l'aula i es faran arribar a les famílies.

- Els acords globals es revisaran periòdicament en assemblea.

- Els alumnes:

- S'ha de facilitar l'autoconeixement en l'alumnat per tal d'afavorir l'autoconcepte i l'autoestima.

- S'han de treballar les habilitats socials: escoltar, empatitzar i mostrar interès, ser positiu i recompensant, fer front a obstacles, incentivar a pensar i qüestionar, defensar els drets propis, reforçar la crítica constructiva.

- S'han de desenvolupar les capacitats comunicatives per tal de compartir sentiments, informacions i experiències.

- S'ha de construir un grup cohesionat que doni suport als seus membres.

- S'ha de potenciar la solidaritat i el treball cooperatiu.

- S'ha de potenciar la participació de l'alumnat per tal d'incrementar el seu nivell de responsabilitat.

-Les famílies:

- Tenint en compte que escola i família comparteixen l'educació d'una mateixa persona hi ha d'haver una bona

comunicació entre aquestes per tal d'aconseguir una major coordinació respecte del procés educatiu dels seus fills o filles.

- Des de principi de curs es facilita a les famílies el que s'avalua dels seus fills.

- S'ha de facilitar la implicació de les famílies a través de propostes.

- Establir si és possible, un programa de formació de pares.

- Els documents de centre:

- Adequar el currículum a les necessitats i interessos dels alumnes i fer-los partícips de la seva educació, amb la finalitat d'aconseguir una major motivació.

- Actualitzar els documents d'organització i funcionament de centre d'acord amb els criteris exposats en aquest pla de convivència.

5.3.- INCORPORACIÓ DE MESURES ORGANITZATIVES.-

A l'hora de prendre mesures organitzatives dins el centre i per un òptim funcionament del pla de convivència es tindran en compte els següents indicadors:

	INDICADORS	OBSERVACION S
NORMES	<ul style="list-style-type: none"> - són justificades? - estan ben definides? -alt nivell de participació en l'elaboració? -adequada difusió? 	
DISTRIBUCIÓ DE FUNCIONS	<ul style="list-style-type: none"> - Definició clara de les funcions i responsabilitats de cada membre de la comunitat educativa. - Grau d'implicació de cada un. 	

INSTRUMENTS I ESTRATÈGIES	<ul style="list-style-type: none"> - Acords en instruments i estratègies per a cada funció: detecció, estudi, coordinació, aplicació d'actuacions i seguiment. -Control d'espais i moments conflictius. - Treball en equip. 	
MODEL TUTORIAL	- Com es gestiona el grup respecte a la convivència?	
RECURSOS PER ATENDRE LA DIVERSITAT	-Tipus d'agrupaments i estratègies per donar resposta als diferents ritmes i nivells d'aprenentatge.	

5.4 GUIA D'OBSERVACIÓ ESCOLAR AMB INDICADORS PER IDENTIFICAR POSSIBLES ALUMNES ASSETJATS

Conductes dirigides a trobar seguretat:
- Arribar al centre més tard del que és habitual i/o esperar per a tornar a casa a que no quedin alumnes al centre.
- Emprar rutes il·lògiques per anar a l'escola o tornar a casa.
- Faltar a classe: es posen excuses (mal de cap...)
- Aïllament social als espais i l'aula.
- Estar al costat dels adults els temps de pati i activitats extraescolars.
- Tendència a passar el temps de pati amb nins de menor edat.
Conductes relacionades amb el seu estat d'ansietat:
- Nerviosisme
- Inhibició.
- Inseguretat en la relació amb la resta d'alumnes.
- Tendència a plorar amb facilitat
- Generalment els podem observar trists i, en ocasions, amb humor inestable.
- Poden presentar somatitzacions: vòmits, mal de cap i abdominals.
- Ocasionalment es poden mostrar irascibles i presentar atacs injustificats que poden agravar la seva situació.

-	Tenen dificultat per parlar i participar a classe.
-	Ocasionalment poden presentar regressions (descontrol d'esfínters, disfemia, etc.)
-	No volen parlar amb l'adult sobre la situació d'assetjament i, quan ho fan, sembla que assoleixen el seu paper de víctima.
Altres indicadors	
-	Són físicament més dèbils.
-	Tenen una actitud negativa davant la violència.
-	El seu comportament "dóna senyals" de què no respondran a l'agressió.
-	Tenen baixa autoestima.
-	Tenen poc amics a classe.
-	En els jocs o activitats d'equip són els darrers en ser triats.
-	Són objecte de bromes de mal gust, etc.
-	Es fiquen a discussions en les quals estan indefensos i surten plorant.
-	Descens del rendiment acadèmic i de la seva tasca, aspecte, etc.
-	Presenten dificultats d'atenció i concentració en les tasques escolars.
-	Presenten cops no naturals i no expliquen com s'ho han fet.
-	Les falten (lleven, llancen o rompen) les seves pertinences.
-	Fan les tasques dels altres.
-	Apareixen cartells o pintades amb insults o amenaces al voltant del centre.

5.5.- GUIA PER A LES FAMÍLIES.

COSES QUE PODEU FER ELS PARES

Donar models positius: Manténir unes bones relacions familiars. Resoldre amicalment els vostres conflictes. No acceptar la violència.

Parlar cada dia amb el vostre fill o la vostra filla: Escoltar les seves opinions. Ajudar-lo a trobar solucions als seus problemes. No permetre que provoqui als altres. Ajudar-lo a prendre a reflexionar. Tenir present que la primera defensa contra la intimidació és l'autoconfiança.

Educar-lo en uns valors de respecte i tolerància: Vetllar pel seu creixement emocional i ajudar-lo a sintonitzar amb els sentiments de les altres persones.

Definir unes normes clares i consistents: Explicar clarament què està permès i què no ho està, donant els arguments que calgui. Aplicar les normes de manera consistent.

Donar-li oportunitats de construir amistats: Preguntar-li com el tracten els seus amics i companys de classe. Interessar-se per conèixer-los, convidar-los a casa.

Controlar els programes de TV: Molts programes de TV i videojocs reforcen la idea que l'agressió és la única manera de resoldre els conflictes. No es tracta de prohibir-ho, però sí de ser crític, comentar-ne la influència i oferir alternatives.

Engrescar-lo en alguna afició: Implicar-lo en activitats que desenvolupin habilitats valorades pels nens de la seva edat. Facilitar-li materials i oportunitats per fer activitats en grup. Tingueu en compte que la intimidació sovint s'esdevé quan els nins i nines estan junts i no tenen res a fer.

Parlar amb ell sobre com afrontar els problemes: Ajudar-lo a tenir respostes adequades en el cas que sigui molestat/ada i/o intimidat/ada. No l'animeu a tornar-s'hi. Tornar-s'hi és la pitjor defensa i dóna a l'agressor més motius per reprendre els seus atacs.

Implicar-se en la seva educació escolar: Mantenir contactes regulars amb l'escola. Recolzar l'escola i els/les mestres. Si teniu dubtes és bo parlar-los amb els/les mestres però sense desautoritzar-los davant el vostre fill o la vostra filla.

Acompanyar els fills i filles en el seu procés de creixement és responsabilitat dels pares.

NORMATIVA DE REFERÈNCIA:

- **Constitució espanyola**
- **Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació.**
- **Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, modificada per la LO 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.**
- **Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic de les escoles públiques d'educació infantil, dels col·legis públics d'educació primària, i dels col·legis públics d'educació infantil i primària.**

- Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (vigent en el que és referit a l'educació infantil).
- Decret 71/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació infantil a les Illes Balears.
- Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears. (BOIB 19/07/2014, núm.97).
- Decret 112/2006 de 29 de desembre de qualitat de la convivència en els centres docents sostinguts amb fons públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears BOIB núm. 187, de 23 de desembre de 2010.

BIBLIOGRAFIA

- www.observatorioconvivenciaescolar.es
- www.educared.net/convivenciaescolar
- Ferrer C., Llull R., Loureiro P., *Pla de convivència* (Esborrany de treball), Direcció General d'Innovació, Conselleria d'Educació, Abril 2003.
- *Els plans de convivència escolar: una oportunitat per avançar*. Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Educació i Cultura. Palma, 2007.
- <http://www.xtec.es> (J. Collell). Bullying.
- Collell, J. i Escudé, C. (2006). Maltractament entre alumnes (II). Administració del CESC (Conducta i experiències socials a classe), Àmbits de Psicopedagogia, 18, tardor 2006.
- Vallés, A. y Vallés C. *PROGRAMA DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS INTERPERSONALES I. CLIMA DE CLASE*. Editorial EOS. Madrid
- Vallés A. y Vallés C. *HABILITATS SOCIALS*. Editorial Marfil. Alcoi. 2001.

- Cornelius, H. y Shoshana F. **TÚ GANAS, YO GANO.** Gaia Ediciones. Madrid. 1998.
- Cascón, P. **EDUCAR EN Y PARA EL CONFLICTO EN LOS CENTROS.** Revista “Cuadernos de Pedagogía”, nº 287, pp. 61-66.
- Román, M. y Lloret M. **LA CONCIENCIA, BASE DEL APRENDIZAJE.** Revista “Cuadernos de Pedagogía”, nº254, pp 28-31.
- **LOS DERECHOS DE LOS NIÑOS Y LAS NIÑAS.** Ayuntamiento de Leganés. Delegación de Infancia. 2000.
- <http://www.magisnet.com/>
- <http://www.savethechildren.es/interior>
- <http://www.cruzrojajuventud.org>
- **EDUCAR PARA UNA CIUDADANÍA GLOBAL. PROPUESTA EDUCATIVA 2006-2007: POBREZA CERO.** Intermón Oxfam. 1ª edición. Septiembre 2007
- Díaz Aguado, M. J. **APRENDIZAJE COOPERATIVO Y PREVENCIÓN DE LA VIOLENCIA.** Noviembre 2006. Del llibre **EDUCACIÓN INTERCULTURAL Y APRENDIZAJE COOPERATIVO. (2003)**
- Díaz Aguado, M. J. (1996) **LA CONSTRUCCIÓN DE LA TOLERANCIA Y LA IGUALDAD. PROGRAMAS DE INTERVENCIÓN EN LA ESCUELA.** Madrid. Pirámide.
- Orte, C., Ballester, L., Oliver, J. L. (2003) **ESTRATEGIAS DE PREVENCIÓN DE CONFLICTOS: ANÁLISIS DEL TRABAJO EN RED DESDE UNA PERSPECTIVA COMUNITARIA.** I Congreso Internacional de convivencia juvenil. Palma, Direcció General de Menors i Família. Govern de les Illes Balears.
- Avilés, J. M. (2006) **L'ASSETJAMENT ESCOLAR. ORIENTACIONS PER A LA PREVENCIÓ I LA INTERVENCIÓ. GUIA DEL PROFESSORAT.** Stei-i. Palma.

Pla de convivència CEIP MIGJORN

Elaborat curs 2006-2007

Revisat curs 2011-2012

Actualitat 31/1/23